

“หมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียง”

บ้านหนองแวง

หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว

ร่วมกับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว

ภายใต้โครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุขด้วยวิถีพอเพียง

กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สระแก้ว 4 ดี วิถีพอเพียง

บ้านหนองแวง

“หมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิธีพอเพียง”

บ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

วรารุณี คำพานุช.

หมู่บ้าน 4 ดี วิธีพอเพียง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว. -- พิมพ์ครั้งที่ 2. -- สระแก้ว : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว, 2564. 104 หน้า.

1.การพัฒนาชุมชน. 2. เศรษฐกิจพอเพียง. I. ชื่อเรื่อง

307.14

ISBN 978-974-337-260-5

สงวนลิขสิทธิ์ตามราชบัญญัติ

ห้ามทำการลอกเลียนแบบไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาต

พิมพ์ครั้งที่ 2

มกราคม 2564

บรรณาธิการอำนวยการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ธนานันต์

อาจารย์ปิยะ สงวนสิน

อาจารย์ชัชวดี เทโพธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสกพร ต้นศรีประภาศิริ

ผู้จัดทำ

อาจารย์วรารุณี คำพานุช

ศิลปกรรม

พิจิตร พรหมลี

ออกแบบปก

พิจิตร พรหมลี

จัดพิมพ์โดย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว

เลขที่ 1177 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเกษม

อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 27000

โทรศัพท์ : 037-447-043

<http://www.sk.vru.ac.th>

พิมพ์ที่

บริษัท ดีไซน์ ดีไลท์ จำกัด

เลขที่ 69/18 หมู่ที่ 7 ถนนรัตนนิเบศร์

ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่

จังหวัดนนทบุรี 11140

โทรศัพท์ 089-812-2140

ตำบลหนองแขง
อำเภอโคกสูง
จังหวัดสระแก้ว

* หมูบ้าน 4 ตี วิถีพอเพียง *
* พื้นที่ประวัติศาสตร์ * ต้นแบบการออม
* แนวคิดเลี้ยงไก่ชนสร้างเงินล้าน * ชุมชนสีเขียว
* เทียววัดเสริมมงคลชีวิต
ทุกเรื่องราวของหมู่บ้านด้วยวิถีพอเพียง

คำนำ

เอกสารการถอดบทเรียนโครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดีวิถีพอเพียง (Sa Kaeo Happiness Model) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมด 9 อำเภอ 9 หมู่บ้าน และบ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ถูกคัดเลือก เป็นตัวแทนหมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียงของอำเภอโคกสูง

เอกสารเล่มนี้มุ่งเน้นการถอดบทเรียนของบ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 เป็นหลัก และได้จัดทำขึ้นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว ร่วมกับ จังหวัดสระแก้ว เพื่อดำเนินการสรุปถอดบทเรียนความสำเร็จของบ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ในการพัฒนาชุมชน การศึกษา ขั้นตอนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมถึงขั้นตอนของกิจกรรมหมู่บ้านที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) มาเป็นแนวทางในการพัฒนา และสมาชิกในหมู่บ้าน ได้ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียง เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการถอดบทเรียน เพื่อศึกษาเรียนรู้กระบวนการของหมู่บ้าน แนวความคิด แนวปฏิบัติ องค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่หมู่บ้านอื่น ๆ สามารถนำไปปฏิบัติ ประยุกต์ใช้ และสามารถพัฒนาหมู่บ้านของตนได้ เช่นเดียวกับ

บ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอดอกสูง จังหวัดสระแก้ว
ในการศึกษานี้ได้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ตระหนักถึงความสำคัญ
เห็นประโยชน์ของข้อมูลที่ได้รับการยอมรับ และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์
โดยชุมชนสามารถนำข้อมูลของชุมชนที่ผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์
ไปพัฒนาและบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านต่อไป

นอกจากนั้นข้อมูลของหมู่บ้านสามารถเผยแพร่ผ่านเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์หมู่บ้านหนองแวง
ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ของหมู่บ้านอื่น ๆ ผ่านทาง
เครือข่ายออนไลน์ และการเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมบ้านหนองแวง หมู่ที่ 1
โดยเอกสารการถอดบทเรียนโครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้
4 ดี วิถีพอเพียง (Sa Kaeo Happiness Model) ณ พื้นที่เป้าหมาย
บ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอดอกสูง จังหวัดสระแก้ว
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนา
หมู่บ้าน ชุมชน หรือผู้สนใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน
ไม่มากนักน้อย

วราวุฒิ คำพานิช

อาจารย์ (นักพัฒนาท้องถิ่น) สระแก้ว

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ค
รู้จักโคก – แวง	1
ตำนานสร้างบ้านแปลงเมือง	1
สถานที่สำคัญบ้านหนองแวง	8
วิถีหนองแวง	16
คติชนหนองแวง	18
“หนองแวงแห่งความสุข”	21
“คนดี” ของเฮา ฉบับหนองแวง	23
กิจกรรมสร้าง “คนดี” สู่อสังคม	27
บุคคลต้นแบบของเฮา ฉบับหนองแวง	30
สุขกายด้วย “สุขภาพดี”	35
กิจกรรมสร้าง “สุขภาพดี” ปลอดภัย ไร้โรค	37
สุขภาพดีสร้างด้วยวิถีเรา	39

“รายได้ดี” สร้างจากสุข	41
ที่น้อย...นึกถึงพ่อหลวง	42
ไก่อชนเงินล้าน วิวสร้างชีพ	46
ผ้าทอจากจิตวิญญาณ	49
กระเป่าหนึ่ง กระเป๋าสอง	52
ออมเพื่ออนาคต	55
สังคมสร้าง “สิ่งแวดล้อมดี”	61
ปอดของโลกแห่งหนองแวง	62
ศพไร้พิษ	66
ขยะลงดิน	69
บ้านสะอาด นามอง	72
ครูแต่ร์สร้างภูมิคุ้มกัน	78
ไปหาเลาะ เบิ่งเมือง	80
บทส่งท้าย	84

ตำนานสร้างบ้านแปลงเมือง

อำเภอโคกสูง จัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยแยกออกจากอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เนื่องด้วยบางตำบลอยู่ห่างไกลจากอำเภอ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2550 หากนับรวมระยะเวลาการจัดตั้งอำเภอได้เพียง 20 ปีเศษเท่านั้น หากย้อนกลับไปยังประวัติศาสตร์ในอดีต อำเภอโคกสูง มีร่องรอยของการเจริญเติบโตมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน เป็นอำเภอที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีลำดับของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้ค้นพบอารยธรรมโบราณมากมายในพื้นที่ ทั้งยังเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ทางการทหารอีกด้วย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จทรงบัญชาการรบด้วยพระองค์เองระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาเมื่อปีพ.ศ.2523 ทำให้โคกสูงเป็นอำเภอที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์และอารยธรรมโบราณแห่งภาคตะวันออก สมดังคำขวัญประจำอำเภอที่ว่า “โคกสูงเมืองเกษตรชายแดน ไทย – กัมพูชา นักรบกล้า ยุทธการโนนหมากมูน เขาอ้อ่าง แหล่งต้นทุ่น แหล่งลำน้ำ ปราสาทหินงาม สดักก้อกธม”

การเดินทางมายังบ้านหนองแวง ห่างจากที่ว่าการอำเภอโคกสูง ประมาณ 2 กิโลเมตร และห่างจากอุทยานประวัติศาสตร์สตี๊กก๊อกรม เพียง 18 กิโลเมตร โดยเริ่มต้นจากที่ว่าการอำเภอโคกสูง ให้เดินทางตรง ไปทางทิศเหนือตามถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 348 (ถนนระวีถิติ) เมื่อถึงสี่แยกโคกไม้้งามให้ตรงต่อไปจะเจอโค้งรูปตัวเอส ผ่านที่ทำการ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง ให้ชะลอรถเพื่อเลี้ยวซ้าย ปากทาง จะมีซุ้มประตูวัดหนองแวง เข้าสู่หมู่ที่ 7 บ้านหนองขาม จากนั้นเดินทาง ไปต่ออีกประมาณ 800 เมตร ถึงบ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

สำหรับบ้านหนองแวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันได้ว่า จัดตั้งหมู่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. ไต่ เพราะคนรุ่นเก่าชาวหนองแวง ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว ไม่มีการจดบันทึกไว้ แต่จากการบอกเล่าต่อ ๆ กันมาของผู้เฒ่าผู้แก่ที่อยู่ในหมู่บ้าน และจากการใช้วิธีฝังสำรวจเครือญาติ ทำให้สันนิษฐานได้ว่าราวประมาณ ปี พ.ศ. 2385 มีผู้มาก่อตั้งรกรากในบ้านชื่อหลวงสุวรรณ (ซึ่งเป็นขุนนางเก่าของเจ้านครเวียงจันทน์) เนื่องจากเกิดสงครามกลางเมือง จึงได้อพยพพาเหล่าไพร่พลราษฎรจำนวนหนึ่งลงมาหาถิ่นฐานใหม่ เรื่อยมาทางตอนใต้ของอาณาจักรล้านช้าง (ประเทศลาวในปัจจุบัน)

จนกระทั่งมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหนองโสนชา จังหวัดบันทายมีชัย ประเทศกัมพูชา (ในปัจจุบัน) สักระยะหนึ่ง แต่ไม่ค่อยสะดวกในแหล่ง ทำมาหากินและตั้งหมู่บ้าน จึงอพยพย้ายเข้ามาอยู่บริเวณที่ตั้ง บ้านหนองสังข์ ตำบลหันทราย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (ในปัจจุบัน) ได้ลงหลักปักฐานทำมาหากิน สร้างหมู่บ้าน สร้างวัด จนเป็น หมู่บ้านขนาดใหญ่

ต่อมาเกิดโรคระบาดฝีดาษ และโรคอหิวาตกโรค (โรคห่า) ราษฎร เกิดความหวาดกลัว หลวงสุวรรณ จึงนำพาไพร่พลราษฎรกลับบ้านเมือง เดิมของตน แต่ได้เดินทางมาพบพื้นที่บ้านหนองแวงในปัจจุบันเสียก่อน จึงได้เปลี่ยนใจไม่กลับอาณาจักรล้านช้าง (ประเทศลาวในปัจจุบัน) เพราะบริเวณนี้มีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 70 ไร่ อุทุมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารในการทำมาหากิน มีภูมิประเทศ เหมาะสมแก่การก่อตั้งหมู่บ้าน ซึ่งมีต้นหญ้าแวง (วัชพืชชนิดหนึ่งคล้ายกับ ต้นกก) ขึ้นอยู่ในหนองน้ำ จึงได้เรียกว่า “หนองแวง” หลวงสุวรรณพร้อมด้วย ประชาชนจากอาณาจักรล้านช้าง จึงได้ ตั้งหลักปักฐาน ณ บ้านหนองแวง (ในปัจจุบัน) เป็นการถาวร หลวงสุวรรณ จึงถือเป็นต้นตระกูลของคน บ้านหนองแวง โดยมีนามสกุลว่า เชื้อสุวรรณ และเป็นผู้นำหมู่บ้านคนแรก กาลเวลาผ่านไปหมู่บ้านมีการพัฒนาผ่านผู้นำหลายรุ่นจวบจนมาถึงปัจจุบัน

“ห้องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ไหว้พระเก่า
เล่าอดีต เรียนรู้วิธีสร้างเงินล้าน ชมวิถีพอเพียง”

ต้นแขวง ถือเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน ผู้ก่อตั้งบ้านได้นำมาตั้งชื่อบ้าน สมัยก่อนจะขึ้นอยู่ที่สระน้ำใหญ่ของหมู่บ้าน เมื่อมีการขุดลอกสระน้ำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เริ่มสูญหายไปจากหมู่บ้าน คงเหลือไว้ให้คนรุ่นหลังได้เห็นอยู่หน้ากุฏิเจ้าอาวาสวัดหนองแขวง

อาณาเขตของหมู่บ้านหนองแวง

มีพื้นที่โดยประมาณ จำนวน 1,300 ไร่ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดบ้านโพธิ์ทอง หมู่ที่ 10
และบ้านหนองผักบุ้ง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองแวง

ทิศใต้ ติดคลองยาง

ทิศตะวันออก ติดบ้านหนองขาม หมู่ที่ 7 ตำบลหนองแวง

ทิศตะวันตก ติดบ้านหนองแคน หมู่ที่ 2
และบ้านทตสามัคคี หมู่ที่ 7 ตำบลหนองม่วง

ปัจจุบันบ้านหนองแวงมีทั้งหมด 129 ครัวเรือน อยู่จริง 90 ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด 469 คน แบ่งเป็น ชาย 247 คน หญิง 222 คน โดยมี นายทองสา ถาวรสาตี เป็นกำนันตำบลหนองแวง และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 สำหรับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100

เหตุที่ใช้ชื่อหนองแวง เป็นชื่อตำบลเพราะบ้านหนองแวงเป็นชุมชนดั้งเดิม ซึ่งเป็นหมู่บ้านแรกที่ได้ก่อตั้งถิ่นฐานขึ้นในพื้นที่ ทำให้ทางการนำมาเป็นชื่อของตำบล บ้านหนองแวง จากหมู่บ้านเล็ก ๆ ได้พัฒนาการเจริญเติบโตเรื่อยมาจนขยายเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่

ต่อมาเมื่อความเจริญเข้าถึงชุมชน ผู้คนอาศัยเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดอุปสรรคในการปกครองดูแลและการพัฒนาเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง จึงได้แยกเขตการปกครองออกไปเป็น 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 7 บ้านหนองขาม และหมู่ที่ 10 บ้านโพธิ์ทอง

สถานที่สำคัญบ้านหนองแวง

วัดหนองแวง

จากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านทำให้ทราบว่า วัดหนองแวง เป็นวัดเก่าแก่อยู่คู่หมู่บ้านมากกว่า 100 ปี แต่หลักฐานทางเอกสารราชการได้มีการประกาศจัดตั้งวัดเมื่อ ปี พ.ศ. 2474 ภายในวัดประกอบด้วย อุโบสถ มีพระพุทธรูปศิลาทรายสีนวลปางมารวิชัย เป็นพระประธาน ลักษณะเป็นปูนปั้นแบบโบราณและเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านให้ความเคารพศรัทธาเป็นอย่างมาก ภายในวัดมีต้นจามจุรียักษ์อายุกว่า 100 ปี ตั้งตระหง่านโดดเด่นอยู่และให้ความร่มรื่นสบายใจแก่ผู้ที่มาวัด รวมไปถึงศาลาการวิมลธรรม ประชากรร่วมใจ สร้างถวายพระครูวิมลัตถารักษ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองแวง และตำหนักพญาจิ้งจอก ศาลเจ้าแม่ตะเคียน พิพิธภัณฑวัตถุโบราณ ที่ชาวบ้านขุดพบตามไร่นาของตนเอง จึงได้นำมาถวายแก่วัดไว้ ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้

ที่ทำการกำนันตำบลหนองแวง เป็นสถานที่ทางราชการ และเป็นที่พักยามทุกข์ร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถือว่ายังเป็นสถานที่ที่มีบทบาทสำคัญกล่าวกันว่า *“คิดอะไรไม่ออกไปบอกกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน”* อีกทั้งยังเป็นพื้นที่สำหรับการประชุม ประชาคม พบปะหารือ รับเรื่องราวร้องทุกข์ ติดประกาศ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ แก่พี่น้องประชาชนภายในหมู่บ้านและในระดับตำบล

ศาลปู่หลวงสุวรรณ

ศาลปู่หลวงสุวรรณแห่งนี้ ตั้งอยู่ในพื้นที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน สร้างไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ หลวงสุวรรณ ผู้สร้างบ้านแปลงเมืองก่อตั้งบ้านหนองแขวงขึ้นมา จนเป็นหมู่บ้านให้ลูกหลานได้มีที่อยู่อาศัยทำมาหากิน มีความเจริญเกิดการพัฒนาผ่านมาหลายยุคหลายสมัยจนถึงปัจจุบัน หลังจากที่หลวงสุวรรณสิ้นชีพไป ลูกหลานจึงได้สร้างศาลนี้ไว้ ชาวบ้านหนองแขวงรุ่นต่อรุ่นได้ให้ความเคารพนับถือ นิยมมากราบไหว้บูชาเป็นประจำ ในเดือน 6 ขึ้น 6 ค่ำ ของทุกปี จะจัดให้มีพิธีบุญเลี้ยงปู่เป็นประจำทุกปี ต่อมาเกิดไฟไหม้ศาลดั้งเดิม เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเต็มไปด้วยต้นไม้ เมื่อไฟไหม้ที่ร่วงหล่นปลิวลงมา จึงเป็นเชื้อไฟให้ไปติดกับรูปเทียนของผู้ที่มากราบไหว้บูชา

จากนั้นครอบครัวหนึ่งในหมู่บ้านสามมีเป็นชาวญี่ปุ่น มีความเลื่อมใสศรัทธาเป็นอย่างมาก ต้องการเป็นเจ้าของหลัก ในการสร้างศาลให้ท่านใหม่แบบคงทน ได้ปรึกษากับ คณะกรรมการหมู่บ้าน และคนในหมู่บ้าน จึงได้ร่วมกันบริจาค ก่อสร้างศาลประดิษฐานดวงวิญญาณของหลวงสุวรรณให้เสียใหม่ มีชาวบ้านเล่าเหตุการณ์ในช่วงวันทำพิธีตั้งศาลขึ้นใหม่ว่า “เกิดลมพายุฝนตกอย่างหนัก” หลังจากเริ่มทำพิธีบวงสรวง เหตุการณ์ได้สงบลงอย่างน่าอัศจรรย์ ทำให้ศาลปู่หลวงแห่งนี้ เป็นที่เคารพศรัทธาของลูกหลานชาวบ้านหนองแวงอย่างยิ่ง เพราะเชื่อว่าหลวงสุวรรณจะคุ้มครองปกป้องรักษาให้ลูกหลาน ชาวหนองแวงมีความสุขอยู่อาศัยอย่างร่มเย็น

โครงการฝายคลองยาง บ้านหนองแวง ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2543 เป็นโครงการเพื่อสำหรับกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร อุปโภค บริโภค เลี้ยงสัตว์ และประมง รวมไปถึงการป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ให้แก่เกษตรกร

โครงการฝายห้วยทรายบ้านหนองแวง ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2562 เป็นโครงการเพื่อสำหรับกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร อุปโภค บริโภค เลี้ยงสัตว์ และประมง รวมไปถึงการป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ให้แก่เกษตรกร

วิถีหนองแขง

วิถีชีวิตของบ้านหนองแขง มีการประกอบอาชีพ รับราชการ เกษตรกรรม ปศุสัตว์ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ส่วนใหญ่อาชีพหลักของคนในหมู่บ้าน คือ อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกยูคาลิปตัส และการปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงโคบาลบูรพา การเลี้ยงไก่ชน

การเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้าน พบว่า ภาษาถิ่นส่วนใหญ่ใช้เป็นภาษาอีสานในการสื่อสาร และสามารถพบเห็นชาวบ้านได้ในช่วงเวลาเช้าและเย็น ในการขนไม้ยูคาลิปตัส ขนต้นมันสำปะหลัง การต้อนวัวออกไปกินหญ้า และต้อนวัวกลับเข้าคอก สำหรับจุดเด่นของหมู่บ้าน คือ การเลี้ยงไก่ชน ซึ่งบ้านของกำนันทองสา ถือได้ว่าเป็นศูนย์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมีความยินดีที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้แก่คนรุ่นหลัง จากประสบการณ์การเลี้ยงไก่ชนมากกว่า 40 ปี

คติชนหนองแวง

คติชน เป็นวิถีในการดำเนินชีวิตของชาวบ้านหนองแวง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นเป็นแบบญาติพี่น้อง โดยใช้ฝังเครือญาติ เป็นเครื่องมือในการบอกเล่าเรื่องราว ทำให้คนในหมู่บ้านมีความคิด ความเชื่อ และแบบแผนของพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สะท้อนให้เห็นถึงการสืบทอดทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม ภูมิปัญญาเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน แม้ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคกระแสนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพียงใด แต่คติชนได้ถูกหล่อหลอมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตอย่างไม่รู้ตัว สำหรับในบ้านหนองแวงมีคติชนต่าง ๆ ดังนี้

ประเพณีประจำปีของหมู่บ้าน คือ ประเพณีบุญเข้ากรรม หรือ ปรีวาสะกรรม จัดขึ้นในช่วงต้น - กลางเดือนมกราคม ของทุกปี ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมดงย่านาง สำหรับประเพณีวันสงกรานต์ จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 12 - 14 เมษายน ของทุกปี ที่พิเศษไปกว่าหมู่บ้านอื่น ๆ นั้น มีการจัดขบวนแห่โดยใช้เกวียนเวียนรอบหมู่บ้าน คือ การแห่พระสงฆ์ รูปหล่อเหมือนพระครูวิมลภักตพรภรณ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองแวง และองค์พญางิ้วดำ แบ่งขบวนแห่เป็นสายถนนแต่ละวันเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ได้สรงน้ำขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคล โดยทั่วกัน และประเพณีวันสำคัญทางศาสนา ได้มีการจัดขึ้นสืบเนื่องกันเป็นประจำทุกปี

พิธีกรรมประจำปีของหมู่บ้าน คือ พิธีกราบไหว้บูชา ศาลบ้าน จัดขึ้นช่วงเดือน 6 ขึ้น 1 ค่ำ ของทุกปี จะเป็นเพียงการนำเครื่องเซ่นและกระทงประเภทอาหารคาวหวานไปวางไว้เท่านั้น พิธีทำบุญศาลปู่หลวงสุวรรณภูมิ จัดขึ้นช่วงเดือน 6 ขึ้น 6 ค่ำ ของทุกปี

ภายในงานมีการประกอบพิธีบวงสรวง ทำบุญเลี้ยงพระ และ
รำถวายแด่ปู่หลวงสุวรรณ และสำหรับพิธีทำบุญศาลกลางบ้าน จัดขึ้นช่วง
เดือน 6 ขึ้น 15 ค่ำ ของทุกปี ภายในงานมีการประกอบพิธีบวงสรวง ทำบุญ
เลี้ยงพระ

องค์พระยาจิวดำ ตั้งอยู่ภายในวัดหนองแขง

ได้มีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันว่า “มีชาวบ้านคนหนึ่งได้ขุดพบต้นพญาจิวดำในไร่นาของตน จึงได้พยายามยกขึ้นแต่ยกเท่าไรก็ยกไม่ขึ้น จึงได้ทำการเผาก็ไม่ไหม้ เพราะท่อนไม้กีดขวางพื้นที่ทำนา เมื่อหมดหนทางได้ไปนิมนต์พระสงฆ์มาทำพิธีเพื่อยกต้นพญาจิวดำนี้ขึ้น ปรากฏว่า ยกขึ้นอย่างง่ายดาย หลังจากให้อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ที่วัดแล้วนั้น ได้เกิดลมพายุและฝนตกอย่างหนักตลอด 3 วัน 3 คืน พระสงฆ์และชาวบ้านจึงได้ทำพิธีขอขมา เหตุการณ์ดังกล่าวได้สงบลงกลับเข้าสู่ภาวะปกติ นับแต่นั้นทำให้ตำหนักพญาจิวดำ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวหนองแขงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน”

“หนองแวงแห่งความสุข”

ปี พ.ศ. 2557 จังหวัดสระแก้ว ได้กำหนดทิศทางและการขับเคลื่อน แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนจังหวัดสระแก้ว ให้เกิดกระแสในเชิงกว้างและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในระดับครอบครัวและชุมชน ทั้ง 4 มิติ คือ มิติด้านคนดี มิติด้านสุขภาพดี มิติด้านรายได้ดี (พอดี) และมิติสิ่งแวดล้อมดี ตามยุทธศาสตร์สระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดี วิถีพอเพียง (Sa Kaeo Happiness Model) เนื่องจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก จากปัญหาดังกล่าวทำให้จังหวัดสระแก้ว ใช้หลักทฤษฎีการขับเคลื่อนแบบสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา พร้อมทั้งได้น้อมนำแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการครอบคลุมทุกมิติไปพร้อม ๆ กัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สามารถลดปัญหาสังคม ทางสุขภาวะ เศรษฐกิจ

จังหวัดสระแก้ว จึงได้กำหนดพื้นที่นาร่องการขับเคลื่อนโครงการ สระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดี วิถีพอเพียง (Sa Kaeo Happiness Model) อำเภอละ 1 ตำบล รวม 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว ตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์ ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง และตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดี วิถีพอเพียง (Sa Kaeo Happiness Model) รองรับทุกระดับ (ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน)

เพื่อให้เกิดรูปแบบการพัฒนาตำบล หมู่บ้านแห่งความสุขภายใต้กลไก 4 ดี วิธีพอเพียง ตามบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง โดยมีธรรมนูญตำบล/หมู่บ้านแห่งความสุข 4 ดี วิธีพอเพียง เป็นเกณฑ์ของตัวชี้วัดในการขับเคลื่อน และกำลังขยายการดำเนินการไปยังทุกตำบล ทั้งอำเภอและทั้งจังหวัด ท้องถิ่น หมู่บ้านมีความเข้มแข็ง สามารถยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทั้ง 4 มิติ ได้อย่างยั่งยืนจากการบูรณาการการทำงานทุกระดับทุกภาคส่วนทำให้เกิดพลังเครือข่ายประชารัฐในการขับเคลื่อนโครงการฯ ไปสู่ผลแห่งความสำเร็จของแต่ละพื้นที่

สำหรับในปี พ.ศ. 2562 บ้านหนองแวง อำเภอโคกสูง เป็นหนึ่งในหมู่บ้านนาร่อง ได้มีการขับเคลื่อนโครงการฯ และปฏิบัติตามธรรมนูญตำบล/หมู่บ้าน แห่งความสุข 4 ดี วิธีพอเพียง เกิดเป็นถนนสายบุญ เกื้อหนุนสังคม และหมู่บ้านรักษาศีล 5 อย่างต่อเนื่องทำให้มีกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ สอดคล้องกับทั้ง 4 มิติ นำมาสู่การแก้ไขปัญหาภายในหมู่บ้าน เกิดความสุข ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

“คนดี” ของเฮา ฉบับหนองแวง

นายทองสา ถาวรสาธิต กำนันตำบลหนองแวง และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง ได้กล่าวถึง “โครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดีวิถีพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยคนดี สุขภาพดี รายได้ดี สิ่งแวดล้อมดี สำหรับในพื้นที่อำเภอโคกสูง ตำบลหนองแวง เป็นตำบลนำร่อง ตำบลแรก ของอำเภอ จะมุ่งเน้นเรื่อง “คนดี” โดยใช้กิจกรรมถนนสายบุญ และ หมู่บ้านรักษาศีล 5 (งานบุญปลอดเหล้า งานเข้ร้ำปลอดอบายมุข) ได้ขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การจัดทำถนนสายบุญ ซึ่งอยู่ในหมวดคนดีของธรรมนูญตำบล หมู่บ้าน ได้นำมาใช้ปฏิบัติกับ คนในหมู่บ้านจนเกิดผลสำเร็จ ทำให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่หลายคนหันมา ให้ความสำคัญในการเข้าวัด สวดมนต์ ฟังธรรมะ เพิ่มขึ้น และสามารถ ลดปัญหาอาชญากรรมลงได้มากสำหรับทุกๆปีหมู่บ้านจะมีงานปรีวาสรกรรม ช่วงต้น - กลาง เดือนมกราคม เป็นเวลา 9 วัน 9 คืน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรม”

กิจกรรมสร้าง “คนดี” สู่สังคม

นอกจากนี้บ้านหนองแวง มีการจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม รักษาประเพณี กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลัก “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน เสริมพลังความเข้มแข็งร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น อบต.หนองแวง, สภ.โคกสูง, รพ.สต.หนองแวง เป็นต้น เพื่อให้คนในหมู่บ้านได้มีความสมัครสมานสามัคคี ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นคนดีมีคุณธรรม อุทิศตนเพื่อสังคมส่วนรวม และห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวันสำคัญทางศาสนา, วันสงกรานต์, วันลอยกระทง, งานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น

และได้มีการรณรงค์ขอความร่วมมือในการปลอดเหล้า ปลอดการพนัน คนในหมู่บ้านได้ให้ความร่วมมือและช่วยกันสอดส่องดูแล จึงส่งผลให้เกิดสิ่งดี ๆ ภายในหมู่บ้านตามมาเช่น ลดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท, ลดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว, ลดปัญหาของสังคม อีกทั้ง อบต.หนองแขวง, สภ.โคกสูง, รพ.สต.หนองแขวง และโรงเรียนชุมชนบ้านหนองแขวง ซึ่งได้ร่วมมือกันในการขับเคลื่อนกิจกรรมรณรงค์ ห่างไกลจากยาเสพติด โดยมีการเดินขบวนถือป้ายรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โทษของยาเสพติดภายในหมู่บ้าน รวมไปถึงกิจกรรมอบรมจริยธรรม คุณธรรม, กิจกรรมครูตำรวจแดร์, กิจกรรมเด็กแห่งชาติ, กิจกรรมกีฬา ด้านยาเสพติด เป็นต้น

ทั้งนี้หมู่บ้านยังได้มีการจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาหมู่บ้านขึ้นเป็นประจำทุกเดือน และกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาวัดหนองแวง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวถือเป็นการสอดแทรกคุณธรรมอย่างหนึ่ง โดยให้ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตน เป็นการเอื้อเพื่อ เสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ แรงทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมให้เกิดประโยชน์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การทำให้คนในหมู่บ้านมีจิตสาธารณะย่อมเกิดผลดีต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ เพราะทุกคนไม่เกิดความเห็นแก่ตัว เป็นคนที่มีน้ำใจ รู้จักแบ่งปันเพื่อผู้อื่นเมื่อมีโอกาส หากเป็นเด็ก เยาวชน เมื่อโตขึ้นจะได้เป็นบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญของชาติ และคำนึงถึงประโยชน์ของบ้านเมืองอยู่เสมอ

บุคคลต้นแบบของเฮา ฉบับหนองแวง

นายบุญส่ง ศิริพราหม์ มัคทายกวัดหนองแวง ได้กล่าวถึง คนดี ไว้ว่า “ลักษณะของคนดี อันดับแรกต้องเสียสละเวลาตนเองเพื่อผู้อื่น เพื่อตนเอง อันดับสองทำกิจกรรมทุกอย่างเพื่อส่วนรวม สิ่งที่ยังบอกได้ว่าบุคคลนั้นเป็นคนดีต้องมีลักษณะอย่างนี้ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับศีลด้วยการละเว้น โดยการสมาทานด้วยตนเอง หรือสมาทานจากพระคุณเจ้า ต้องปฏิบัติ ประพฤติตนอยู่ในศีล 5 ซึ่งคนดีในสังคม คือ การเริ่มต้นจากการมีศีล และเสียสละทุกอย่าง ทำเพื่อส่วนรวม ไม่เบียดเบียนตัวเอง และผู้อื่น เช่น การพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ภายในวัดหนองแวง ส่วนใหญ่ไม่ได้จ้างช่าง เป็นการออกแรงช่วยกัน หากใครไม่มีแรงก็นั่งให้กำลังใจกัน เป็นต้น อยากรู้มาถึงคนรุ่นหลังว่า ให้มีสติ เพราะปัญหาทุกอย่างมีทางออก อย่าใช้แต่อารมณ์ แก้ไข และให้เสียสละเพื่อสังคม

การทำความดีนั้นไม่ยาก เห็นถนนหนทางรก เห็นขยะเราก็เก็บไป จะตามหมู่บ้านหรือที่ไหนก็ได้ นี่คือการทำความดี ไม่ใช่เห็น ก็ผ่านกันไป ใคร ๆ ก็ผ่าน ความดีมีทุกที่สามารถสร้างที่ไหนก็ได้ อย่างน้อยอย่าไปเบียดเบียนผู้อื่น เริ่มสร้างจากตัวเราก่อนแล้ว ค่อยขยายไปยังบุคคลอื่น”

นางบุญเลิศ ทองอาจ เป็นบุคคลตัวอย่างในการรักษาศีล 5 เข้าวัดปฏิบัติธรรม และช่วยเหลืองานสังคมอยู่ประจำ มองว่าทำแล้ว มีความสุขสบายใจดี ไม่เครียด เพราะการที่เราจะเป็นคนดี ต้องใจเย็น ไม่วู่วาม ทำอะไรก็แล้วแต่เพื่อส่วนรวมที่ทำให้ตนเองสบายใจ อยากให้ลูก ๆ หลาน ๆ รุ่นหลัง ๆ ทำแต่ความดี เสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

นางนัฐลธิณี พิมพ์แพทย์ เป็นอีกคนหนึ่งที่มิจิตอาสาทำงานอุทิศตนเพื่อสังคม ทำหน้าที่เป็น อสม. ซึ่งมองว่า “ทำแล้วสบายใจ มีความสุขอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน การที่เรา来做ตรงนี้ครอบครัวก็ไม่เคยมีปัญหา เพราะว่าทุกคนในบ้าน ชอบทำงานจิตอาสาไม่คิดสิ่งใดตอบแทน แต่พอได้เข้ามาตรงนี้ชีวิตก็รู้สึกดีขึ้นกว่าเดิม ทำให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมและสังคมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว”

คนดี ไม่อาจสามารถวัดได้ด้วยเชิงวิทยาศาสตร์เสมอไป แต่สิ่งที่สามารถเห็นได้เด่นชัดถึงลักษณะของคนดี คงไม่พ้นเรื่อง การกระทำ และจิตใจ การจะทำอะไรย่อมต้องเกิดจากกระบวนการคิดแล้วลงมือทำจึงแสดงให้เห็นว่า การที่เราจะยกย่องบุคคลนั้นเป็นคนดี บุคคลต้นแบบย่อมต้องเห็นถึงการกระทำ การปฏิบัติตน ซึ่งสามารถรวมไปถึงการเคารพกฎ กติกาสังคม กฎหมาย การทำหน้าที่พลเมือง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การเสียสละ เป็นต้น นั่นแสดงให้เห็นถึงว่าการเป็นคนดีย่อมต้องไม่ไปกระทบบลัทธิของผู้อื่นด้วย ไม่สร้างความเดือดร้อนจนเป็นที่น่ารำคาญ หรือพฤติกรรมกระทำตนไม่เหมาะสมต่อผู้อื่น พระพุทธเจ้าตรัสว่า “จะดูคนดีหรือคนชั่วให้ดูที่ การทำ การพูด และความคิด”

สุขภาพด้วย “สุขภาพดี”

บ้านหนองแวง เป็นหมู่บ้านที่มีการส่งเสริมด้านสุขภาพ โดยได้จัดสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ จัดซื้อเครื่องออกกำลังกายสำหรับคนในหมู่บ้านได้ใช้ในการออกกำลังกาย เป็นสถานที่พักผ่อนและนันทนาการ สำหรับทุกช่วงวัย ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก อบต.หนองแวง ทั้งนี้ รพ.สต.หนองแวง ยังได้จัดกิจกรรมออกกำลังกายต้นแอโรบิกทุกเย็น ทำให้มีเด็ก เยาวชน วัยทำงาน ผู้สูงอายุ เข้ามาร่วมกิจกรรมเป็นประจำ จึงกลายเป็นกิจวัตรประจำของคนในหมู่บ้าน จากการมีกิจกรรมดังกล่าว ทำให้ทุกคนรู้จักการดูแลตัวเองเบื้องต้นใส่ใจสุขภาพมากขึ้น เป็นการลดความเสี่ยงจากโรคอ้วนที่จะสามารถนำไปสู่โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ได้ รวมไปถึงเป็นการเสริมสร้างให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง สามารถสร้างประโยชน์สิ่งต่าง ๆ ได้มากมาย

นอกจากนี้ รพ.สต.หนองแวง ยังได้มีการดูแลสุขภาพให้กับคนในหมู่บ้าน โดยเน้นการใช้สมุนไพร นางภานุมาศ เกิดทอง ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ได้กล่าวว่า “คนในหมู่บ้านนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มักจะได้รับสารเคมีจากปุ๋ย ยาฆ่าแมลง หรือจากการสัมผัสสารเคมีจากแหล่งอื่น ทาง รพ.สต.หนองแวง พร้อมด้วยทีมเจ้าหน้าที่ อสม. จึงได้มีการนำสมุนไพรรางจืด เข้ามาช่วยบำบัดกำจัดสารพิษให้แก่เกษตรกร และใช้ในการถอนพิษเบื่อเมา อีกทั้งได้มีการส่งเสริมให้คนในหมู่บ้าน ปลูกต้นรางจืดไว้ในไร่ในครัวเรือน ให้ตระหนักถึงการลดปริมาณการใช้สารเคมี เพื่อทำให้สุขภาพของตนเองและผู้อื่นดีขึ้น”

กิจกรรมสร้าง “สุขภาพดี” ปลอดภัย ไร้โรค

สิ่งสำคัญของมนุษย์ คือ การมีร่างกายที่สุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ ดังพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “อโรคยา ปรมาลาภา” ซึ่งมีความหมายว่า “การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ” ร่างกายจึงเป็นสิ่งล้ำค่าเพราะร่างกายนั้นสามารถสร้างประโยชน์นานัปการ บุคคลไหน ๆ ต่างย่อมหวงแหนจะรักษาไว้เพื่อการดำรงชีวิต เพื่ออยู่กับครอบครัวอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา เพื่อสุข เพื่อกิเลสต่าง ๆ นานา ตามเจตนาธรรมณ์ของปัจเจกบุคคล เมื่อกายสุขภาพแข็งแรง ย่อมส่งผลถึงจิตใจแห่งความสุข เกิดพลังกำลังในการสร้างสรรค์งาน หากกายมีแต่โรคภัยไข้เจ็บ ย่อมส่งผลให้มีแต่ความทุกข์

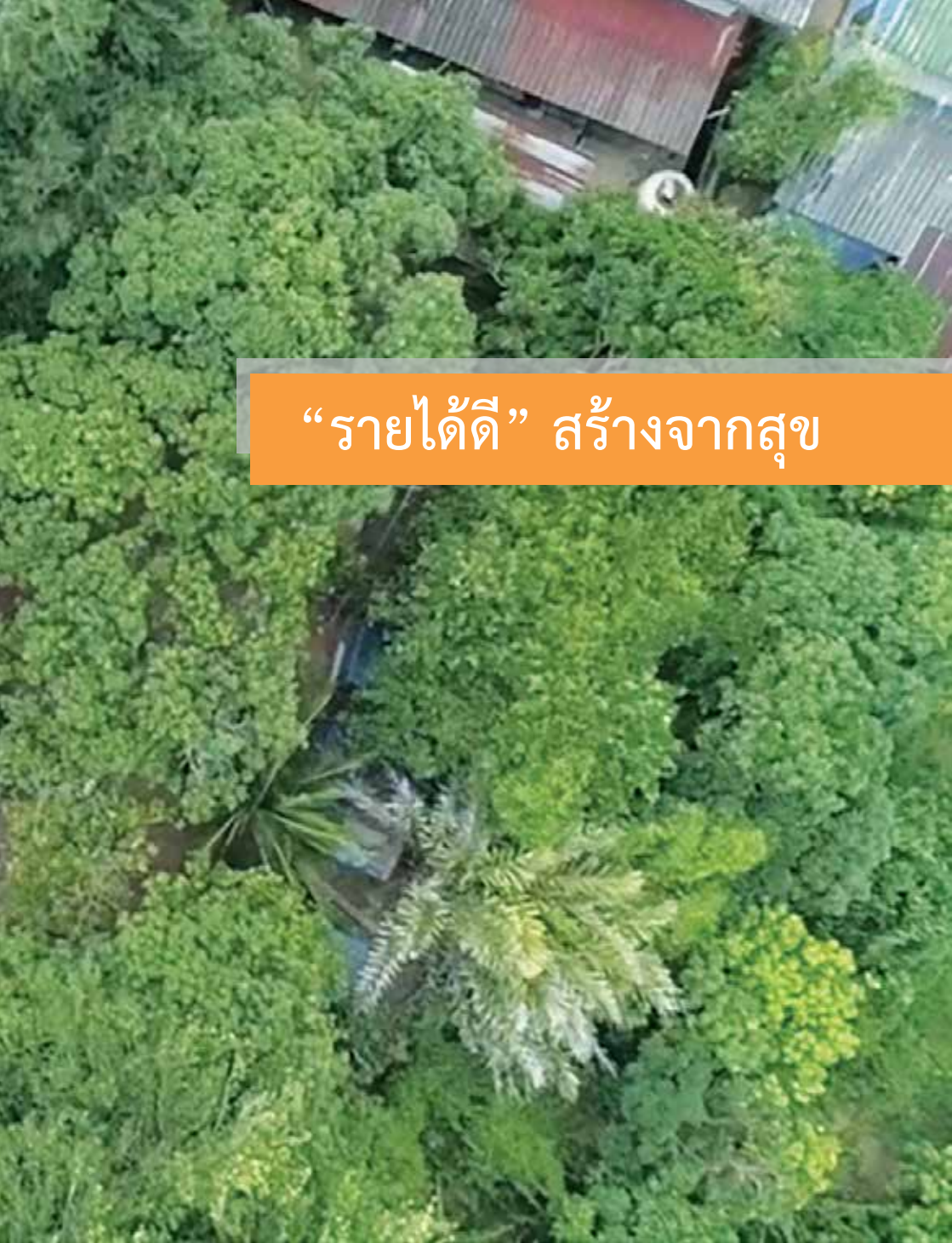
บ้านหนองแวง ได้มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมนูญหมู่บ้าน
ในหมวดสุขภาพดี เพื่อเสริมสร้างให้คนในหมู่บ้านมีสุขภาพกายและ
สุขภาพทางจิตใจที่ดี โดยมี รพ.สต.หนองแวง พร้อมด้วยคณะกรรมการ
หมู่บ้าน และเครือข่าย อสม. ได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมขึ้นต่อเนื่อง ได้แก่
กิจกรรมตรวจคัดกรองโรค, กิจกรรมตรวจสุขภาพประจำเดือน, กิจกรรม
อบรมสุขภาพแก่ทุกช่วงวัย, กิจกรรมออกกำลังกายยามเย็น, กิจกรรม
ป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร, กิจกรรมห่างไกลยาเสพติด, กิจกรรม
เสริมสร้างสุขอนามัยในชีวิตประจำวัน, กิจกรรมใส่ใจผู้สูงอายุ ผู้พิการ
ผู้ด้อยโอกาสและคนไร้ที่พึ่งพิง และกิจกรรมฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
เป็นต้น

สุขภาพดี..สร้างด้วยวิถีเรา

จากธรรมนูญหมู่บ้าน นำมาสู่การปฏิบัติของคนในหมู่บ้าน มีการหันมาดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเองมากขึ้น เห็นได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษไว้รับประทานเองในครัวเรือนตามรั้วหน้าบ้าน สวนหลังบ้าน อีกทั้งยังสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลงไปอีกทางหนึ่งด้วย หากเพื่อนบ้านขาดเหลือก็สามารถแบ่งปันให้กันได้ เกิดความสุขทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิตใจ สร้างสังคมน่าอยู่ เกิดสังคมแห่งการแบ่งปัน รวมไปถึงทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้นทั้งภายในและรอบ ๆ หมู่บ้าน เพราะการปลูกผักปลอดสารพิษได้ใช้ปุ๋ยจากน้ำหมักชีวภาพ หรือปุ๋ยคอกจากมูลวัวที่เลี้ยงกันภายในหมู่บ้าน

“รายได้ดี” สร้างจากสุข

ที่น้อย...นึกถึงพ่อหลวง

นายสมพงษ์ หล่มสัก ปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้กล่าวความรู้สึกไว้ว่า “ชีวิตคนบ้านนอก มีความสุขทั้งกายทั้งใจ ไม่วุ่นวาย อยู่บ้านก็ออกกำลังทำสวนไป เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด ไม่เครียดสุขภาพจิตดี แต่บ้านผมปลูกอะไรได้ไม่เยอะ มีสมุนไพrob้าง ผักบ้าง ผลไม้บ้าง ผสม ๆ กัน บางคนเขามีแต่ที่ไม่ปลูกอะไรสักอย่าง ของผมมีที่น้อย นึกถึงพ่อหลวงได้ ก็ทำเศรษฐกิจไปพอเพียงไป รายได้ได้บ้าง ใช้น้ำเขาบ้าง เก็บไว้ ทานบ้าง ไว้ใช้บ้าง แจกเพื่อนบ้านเขาบ้าง มีความสุขดี เคยอยู่กรุงเทพฯ ไม่อยาก กลับละ อยากอยู่แต่บ้านนอกอย่างเดียว”

จากที่คุณลุงสมพงษ์ เล่าให้ฟังนั้น สะท้อนให้เห็นว่า สิ่งที่อยู่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้นั้น สามารถสร้างความสุขทั้งสุขภาพกาย และจิตใจของราษฎรชาวไทยได้เป็นอย่างดีทั้งต่อตัวเราเอง รวมไปถึงคนรอบข้างอีกด้วย ทั้งยังสามารถเชื่อมโยงไปถึงการดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงและการพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข

บ้านหนองแวง เป็นหมู่บ้านที่มีการประกอบอาชีพหลัก คือ การทำเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และรับจ้างทั่วไป รวมไปถึงการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ คนในหมู่บ้านยังได้มีการสร้างรายได้จากภูมิปัญญาของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดอาชีพรองหรืออาชีพเสริม เมื่อเว้นว่างจากการประกอบอาชีพหลัก เกิดเป็นรายได้หมุนเวียนภายในครัวเรือน ทั้งนี้ยังพบว่าเด็ก เยาวชนในหมู่บ้านได้มีการเก็บออม สร้างเงินก้อนไว้สำหรับการศึกษาในอนาคตอีกด้วย จึงทำให้เห็นว่าหมู่บ้านนี้ ได้มีการนำธรรมเนียมในหมวดรายได้ดีมาปฏิบัติจนเกิดผลสัมฤทธิ์เป็นหมู่บ้านแห่งความพอเพียง

ไก่
ชน
เงิน
ล้าน
วัว
สร้าง
ชีพ

นายทองสา ถาวรสาลี
กำนันตำบลหนองแวง และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง
ปราชญ์ชาวบ้านด้านปศุสัตว์ (การเลี้ยงไก่ชน และวัว)

นายทองสาถาวรสาตี กำนันตำบลหนองแวง และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง ได้เล่าให้ฟังว่า “การได้มาเลี้ยงไก่ชน เกิดจากความชอบหลงใหล ตั้งแต่วัยเด็กจนกลายเป็นประสบการณ์บ่มเพาะมาจนมาถึงปัจจุบัน ตอนผมอายุ 8 ปี ประมาณ ป.4 ผมอยากได้ไก่ชนมากจำได้แม่นว่าตัวละ 150 บาท สมัยนั้นมันก็แพงอยู่นะ ไม่กล้าขอเงินกับตา เลยออมเงินที่ได้ไปโรงเรียนบางที่ต้องยอมอด และไปรับจ้างรวมถ่านได้เงินจนครบนับแต่นั้นทำให้ผมมีไก่ชนตัวแรก ผมได้ศึกษาเรื่อย ๆ มา ฝึกสังเกตพฤติกรรม ฝึกทดลองการเพาะพันธุ์เอง ฝึกดูลักษณะของไก่ชน จนเชี่ยวชาญ ถือเป็นงานวิจัยของผมเลย ทำให้ผมสามารถสร้าง เงินหมื่น เงินแสน ไปจนถึงเงินล้านได้ไม่ยาก”

“แต่สำหรับผมการเลี้ยงไก่ชนไว้สำหรับสร้างอาชีพ เป็นต้นแบบให้กับคนรุ่นใหม่ ไม่ได้เน้นการพนัน แต่เน้นสร้างรายได้ที่สุจริต สร้างอาชีพให้เกษตรกร และผู้ที่สนใจ ทั้งนี้หากบุคคลใดสนใจสามารถมาเรียนรู้กับผมได้ ยินดีจะถ่ายทอดวิชาให้เพื่อไปสร้างรายได้ให้กับตนเอง แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความไม่ประมาท ส่วนประสบการณ์การเลี้ยงวัว ผมได้มาตั้งแต่เด็ก ๆ สมัยอยู่กับตายาย ต้องพาวัวไปกินหญ้าก่อนไปโรงเรียนทุกวัน ทำให้ได้เรียนรู้มาจากตอนนั้น ในยุคปัจจุบันเมื่อรัฐบาลมีโครงการโคบาลบูรพา พยายามส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาสร้างอาชีพนี้ เพราะรายได้ดี อีกทั้งพื้นที่อำเภอโคกสูง ประสบปัญหาภัยแล้งทุกปีอาชีพนี้จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการสร้างรายได้”

ผ้าทอจากจิตวิญญาณ

นางทองจันทร์ ฤทธิรงค์ ประชาญ์ชาวบ้านด้านการทอผ้า หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง ได้กล่าวความรู้สึกไว้อย่างน่าสนใจว่า “เมื่อสมัยวัยเด็กอาศัยอยู่กับพ่อแม่ เดิมแม่ทอผ้าอยู่แล้วได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ จึงอยากให้รักษาไว้แม่เลยพาสอนทำผ้าถุงใส่เอง แล้วก็สอนทำผ้าขาวม้า คนที่ทำได้เนี่ยจะสามารถอ่านออกเลยว่ลายนี้จะต้องมัดกี่เส้น กี่เกล็ด ลายนี้ไปถึงไหน ถ้ามีตัวอย่างมาให้ดูก็จะนับของเขานับว่ามีกี่จุด แต่ละจุด มีกี่จุด แต่ละจุดไปถึงไหน แล้วก็มานับเส้นอีกนะ กี่เส้นถึงจะได้ลายแบบนี้ จากที่พ่อแม่ถ่ายทอดให้มาภาคภูมิใจมาก คือ 1) ทำแล้วมีความสุข 2) ดูแล้ว ว่าคนอื่นเขาไม่มีเหมือนกับที่เรามี ทำให้ตนอยากมีของสวย ๆ ไว้ใช้ และ รู้สึกว่าเป็นมรดกที่ล้ำค่าสำหรับเรามาก มีคุณค่าที่เราทำเราใช้เวลาใช้เงิน ใช้ประโยชน์หลาย ๆ อย่างมารวมทำตรงนี้ เพราะมีค่ามากจึงรักษาไว้”

มรดก

ทาง

ภูมิ

ปัญญา

“จากการทอผ้าสามารถส่งลูกเรียนปริญญาได้ ทุกวันนี้ลูกก็เรียนจบ
กันหมดแล้ว ยังให้แม่ทอผ้าให้ ลูกก็ชอบเหมือนกับตน ชอบนุ่งผ้าที่แม่ทำให้
เวลาไปงานไปวัด ภูมิใจที่ลูกชอบ เพื่อน ๆ ก็ชมว่าสวย ลายผ้าส่วนใหญ่
ไม่ค่อยซ้ำกันเวลาทอจะจินตนาการไป ทำแล้วสนุก เพลินดี บางทีเปิด
โทรทัศน์ทิ้งไว้ก็ไม่ได้ดู บางทีก็ทำ ลืมดูเวลาจนเที่ยงคืน ทีหนึ่ง ทีสองก็มี
กว่าจะได้ผ้าที่ทอสำเร็จแล้ว สักผืนไม่ง่าย ระหว่างการทอผ้าเราต้องใส่
“จิตวิญญาณของเรา” ลงไปด้วย ไม่ใช่เพียงแค่ออกมาสำเร็จอย่างเดียว
อยากให้ผู้ที่สวมใส่ได้เห็นถึงคุณค่า และสวมใส่แล้วเกิดความสวยงาม”

กระเป๋าหนึ่ง

กระเป๋าสอง

นายสมชาย พุทธสอน และนางสาวเริงศิลป์ ประดุงพรม สองสามีภรรยาที่ต่อสู้ชีวิตด้วยความขยัน อดทน มุमानะ และมีจิตอาสาต่อส่วนรวม เป็นครอบครัวพอเพียงที่มีการสร้างระบบ “กระเป๋าหนึ่ง กระเป๋าสอง” คือ การประกอบอาชีพหลัก (เกษตรกรรม) และอาชีพรอง (หัตถกรรม) ควบคู่กันไป โดยได้ปฏิบัติตามธรรมนูญในหมวดของรายได้ดี เพื่อเป็นการชดเชยเติมเต็มในส่วนที่รายได้เดือนนั้นขาดหาย สามารถนำรายได้มาหมุนเวียนหล่อเลี้ยงครอบครัวได้อย่างราบรื่น

อีกทั้งยังได้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับรายจ่าย อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถวางแผนทางการเงินในอนาคตได้อย่างรอบคอบ ดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท และได้แสดงทัศนะไว้อีกว่า ทุกวันนี้การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีการสื่อสาร จะเจริญก้าวหน้าไปอย่างไรก็ตาม หากเราใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท รู้จักดำรงชีวิตเดินตามรอยพ่อ นำเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เราก็สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข มีเวลาให้กับครอบครัว มีเวลาให้กับสังคม

เฮ็ด

จาก

ฝีมือ

...ออม

...เพื่ออนาคต

เด็กและเยาวชน คือ อนาคตของชาติ การที่จะมีอนาคตที่สดใส ต้องได้รับโอกาสจากครอบครัว จากโรงเรียน จากสังคม ทำให้พวกเขา เหล่านั้นสามารถเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ จากการลงพื้นที่พบว่า ได้มีการปลูกฝังระบบคุณธรรมจริยธรรม สร้างวินัยในการออมให้แก่นักเรียน และสร้างระบบการมีส่วนร่วมของ ครูและผู้ปกครองให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในระบบนี้ด้วย นำโดยแนวคิดของนายนิธ พรมทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองแวง ท่านเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนชุมชนบ้านหนองแวงอีกด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาของเด็ก และเยาวชนในอนาคต

ท่าน ผอ.นริณ ได้เล่าถึงความเป็นมาของแนวคิดให้ฟังว่า “จากปัญหาของโรงเรียนแห่งนี้เกี่ยวกับการศึกษาต่อของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งบางคนไม่มีโอกาสได้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สาเหตุเนื่องมาจากผู้ปกครองขาดแคลนทุนทรัพย์ เงินที่มอบให้ในวันที่พวกเขาสำเร็จการศึกษา ไม่ใช่เป็นเงินที่โรงเรียนแจก เป็นเงินที่ผมนั้นคิดขึ้นมาให้นักเรียนเขาได้ออม วันละ 1 บาท ให้เป็นทุน โดยผู้ปกครองต้องไม่เอาเงินลูกไปใช้จ่ายส่วนตัว ต้องเอาเงินเหล่านี้ไว้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของลูกในการศึกษาต่อ การที่มีแนวคิดนี้ขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนได้มีคุณธรรม พร้อมทั้งครู และครอบครัวด้วย เป็นการสร้างนิสัยแห่งการออม ถ้าเป็นบุคคลทั่วไป จะสามารถเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ให้รู้จักออม และในปีปลายชีวิตก็มีเงินส่วนหนึ่งไปดำเนินชีวิต ในตอนที่อายุแก่ชราลง”

นับเป็นเรื่องราวที่ดีมาก ๆ สำหรับการปลูกฝังจิตสำนึก ด้านวินัย คุณธรรมจริยธรรม และการประหยัดอดออมแก่นักเรียน เป็นระบบ คุณธรรมแห่งการออมภายในสถานศึกษา ถือเป็นต้นแบบของตำบลหรือของอำเภอก็ว่าได้ สามารถสร้างระบบให้นักเรียนมีความคิดรู้จักประหยัด รู้จักสะสมเงิน รู้จักการใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาทและมีความพอเพียง ในวันที่นักเรียนได้สำเร็จการศึกษา ทำให้นักเรียนแต่ละคนมีเงินเก็บสะสมในบัญชีหลักหมื่นบาท - หลักแสนบาท เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ไปแล้ว จะเป็นการสร้างความภาคภูมิใจแก่นักเรียน และมีเงินก้อนส่วนหนึ่งเพื่อนำไปศึกษาต่อ หรือเป็นทุนให้กับพ่อแม่ ในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นด้านต่าง ๆ เสริมสร้างให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ยังสามารถเป็นต้นแบบโรงเรียนแห่งการออมแก่ผู้บริหารสถานศึกษาอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาของตนได้อีกด้วย

เด็กชายอัษฎาวุฒิ กรดี ได้เล่าการออมเงินตนเองไว้ว่า “ปัจจุบันนี้มีเงินออมประมาณ 50,000 บาทแล้ว เริ่มออมมาตั้งแต่เรียนที่นี้ ได้เงินมาโรงเรียนก็แบ่งมาออมไว้ ถ้าจบ ป.6 ไปก็จะนำเงินที่ออมมานี้ให้กับคุณตา คุณยายไปซื้อลูกชิ้นเพื่อนำไปขายและส่วนที่เหลือก็จะนำไปเป็นทุนเรียนต่อมัธยมที่อำเภอรัฐประเทศ และไปซื้ออุปกรณ์การเรียนด้วย รู้สึกภาคภูมิใจมากครับที่มีเงินได้เรียนต่อจากการออมของตนเอง”

เด็กหญิงรัตนาวดี กันแก้ว ได้เล่าความรู้สึกการออมเงินตนเองไว้ว่า “ปกติออมวันละ 20 บาท บางครั้งถ้าคุณแม่ให้เยอะ ก็จะแบ่งฝากไว้ออมแล้ว แต่วันที่ได้เงินมาโรงเรียน ส่วนวันไหนที่ไปทำงานรับจ้างก็จะนำมาฝากด้วย เพราะว่าจะได้เยอะขึ้นเพื่อน ตอนนี้มีเงินประมาณ 45,000 บาท รู้สึกดีใจมาก ที่เราสามารถมีเงินก้อนวันที่เราเรียนจบเอาเงินไปเรียนต่อมัธยม”

สังคมสร้าง “สิ่งแวดล้อมดี”

ปอดของโลกแห่งหนองแวง

สิ่งแวดล้อม นับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องอาศัยอากาศหายใจ อาศัยน้ำในการอุปโภคบริโภค อาศัยผืนป่าในการดำรงชีพและปรับสมดุลให้กับระบบนิเวศ เพราะธรรมชาติมีทั้งพลังในการสร้างและทำลาย ในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติเริ่มลดลงอย่างรวดเร็ว ด้วยการเจริญเติบโตของประชากร เมือง อุตสาหกรรม จึงเกิดเป็นมลพิษต่าง ๆ ชั้นบรรยากาศถูกทำลาย ความสมดุลของโลกเปลี่ยนไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากไร้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติที่ดีแล้ว มนุษย์ก็ได้รับผลจากการทำลายล้างจากธรรมชาติ

ตำบลหนองแวง ถือเป็นตำบลต้นแบบของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผืนป่าเบญจพรรณที่อยู่ติดกับเขาดินต่างมีความสำคัญอย่างมากเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ป่า และมอบแหล่งอาหารให้กับมนุษย์ รวมไปถึงการเป็นต้นกำเนิดน้ำ กลายเป็นสายธารหล่อเลี้ยงคนในตำบลหนองแวง

จากการได้ลงพื้นที่สำรวจบริบทชุมชน พบว่า ผืนป่าแห่งนี้มีการบริหารจัดการ จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง, หมู่ที่ 2 บ้านหนองเม็ก, หมู่ที่ 7 บ้านหนองขาม, หมู่ที่ 8 บ้านหนองผักบุ้ง และหมู่ที่ 10 บ้านโพธิ์ทอง ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 ป่าชุมชนแห่งนี้ได้รับรางวัลป่าชุมชนตัวอย่างในระดับจังหวัดสระแก้วด้วย ทั้งนี้ป่าแห่งนี้ได้รับการอนุรักษ์ ปกป้อง ฟื้นฟูจาก พระมะนัส ตปสีโล ซึ่งได้รุดงค์มาอยู่ป่าผืนนี้กว่า 30 ปี แล้ว จึงได้มีแนวคิดจัดตั้งเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมดงย่านางขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผืนป่านี้ไว้ให้คงอยู่ไปชั่วลูกชั่วหลาน

ทั้งนี้ พระมะนัส ตปสีโล ได้เล่าถึงว่าทำไมต้องปกป้องผืนป่าแห่งนี้ไว้ว่า “สมัยก่อนที่มาอยู่แรก ๆ คนในหมู่บ้านมาตัดไม้เอาไปทำฟืนทำบ้านกันมาเก็บของป่าบ้าง คิดว่าหากไม่อนุรักษ์ไว้ ป่าผืนนี้คงถูกทำลายจนหมดเป็นแน่ จึงได้มีแนวคิดบวชป่า และจัดปรีวาสกรรม เพื่อให้คนในหมู่บ้านได้เห็นถึงความสำคัญว่าป่าได้ให้คุณประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างประเมินค่าไม่ได้”

พระมะนัส ตปสีโล ได้กล่าวต่อว่า “ป่าผืนนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
เขาอีต้าง เป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์คิดว่าป่าผืนนี้น่าจะเป็น “ปอด
ของโลก” และเป็นทรัพยากรให้กับเด็กรุ่นหลัง ๆ ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป
ได้แก่ ประโยชน์ในทางการแพทย์ ทางเมล็ดพันธุ์ ทางอาหาร และทางการ
เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตรงนี้ เรียกรวม ๆ ว่า สิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ก็อยากให้ทุกคนและประเทศของเราได้เข้าใจคำว่า
ป่าเบญจพรรณ หรือ ป่าภาคตะวันออก ยังมีประโยชน์มาก มีประโยชน์
ต่อป่าผืน ป่าผืนบางที่มีแต่ผืน มีแต่ความชื้น มีแต่ภัย แต่ที่นี้ป่ากึ่งแล้ง
เป็นป่าที่เราสามารถศึกษาต้นไม้ใช้น้ำน้อย พืชพรรณธัญญาหาร นับเป็น
ประโยชน์ต่อไปวันข้างหน้า”

..ศพไร้พิษ !!

บ้านหนองแวง เป็นหมู่บ้านอีกหนึ่งแห่งที่ได้มีการจัดการสิ่งแวดล้อม มลภาวะทางอากาศ เกิดจากแนวคิดของ**พระครูวาปีธรรมจาร** (สม ธรรมจาโร) เจ้าอาวาสวัดหนองแวงองค์ปัจจุบัน ท่านเจ้าอาวาสได้เมตตาอนุเคราะห์เล่าให้ฟังว่า “ตอนนั้นมีเมรุอยู่แล้วแต่เป็นแบบใช้ถ่านทั่วไป ไม่ได้ชำระอะไร แต่พอดีมีผู้ใจบุญมีจิตศรัทธาอยากสร้างเมรุ จึงได้บอกไปว่าหากจะสร้างต้องสร้างแบบไม่ก่อให้เกิดมลพิษ โยมไปหาแบบมาแล้วกัน เวลาผ่านไปหาแบบไม่ได้ พอดีโยมจากจังหวัดตราด มาทำบุญที่วัดได้ยินข่าว จึงบอกว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีแบบสำเร็จรูป สามารถทำเรื่องไปขอได้เลย อาตมภาพได้ทำเรื่องตรงเข้าไปไม่ได้ผ่านปกครองคณะสงฆ์ อำเภอ จังหวัด ปรากฏว่าได้รับการอนุมัติ จึงได้แจ้งไปยังฝ่ายปกครอง คณะกรรมการวัด คณะกรรมการหมู่บ้าน คนในหมู่บ้าน และผู้มีจิตศรัทธา ให้ทราบโดยทั่วกัน ทุกคนเห็นพ้องตรงกัน ในการก่อสร้าง เพื่อให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และต้องวางแผนไปในวันข้างหน้าด้วยว่า ไม้ที่จะมาทำถ่าน ทำฝืน ก็จะไม่ไป เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอีกทางหนึ่งด้วย”

อีกทั้งท่านเจ้าอาวาส ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เวลาใครไปใครมาก็ดูไม่เหมือนเมรุ เวลาทำบุญมีกิจกรรมก็ทำในศาลาเมรุนี้ เดี่ยวนี้คนในหมู่บ้านไม่รู้สึกรู้สีกว่าอะไรคุ้นชินไปแล้ว อีกอย่างศาลาหลังนี้เกิดจากน้ำพักน้ำแรงของคนในหมู่บ้านมาช่วยกันจนสำเร็จสวยงามอย่างที่เห็น

เตาเผาศพปลอดมลพิษวัดหนองแวง

ขยะลงดิน

“ผมเป็นคนชอบความสะอาด เห็นคนในหมู่บ้าน ใส่ใจสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านสะอาดก็สุขใจ มองไปทางไหนก็สบายตาดี”

นายจำรัส โมณะ

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

ท่านประธานสภาฯ ได้กล่าวว่า “ทุก ๆ เดือนจะมีการจัดกิจกรรมทำความสะอาดภายในหมู่บ้าน คนในหมู่บ้านจะมีการคัดแยกประเภทขยะ โดยขยะเปียกทิ้งลงในถังเปียกจำพวกเศษอาหาร เศษผัก หรือที่สามารถย่อยสลายได้ จะทิ้งลงในภาชนะถังดำแต่ละบ้านที่ อบต. จัดสรรให้ไปฝังลงดิน เพราะขยะเปียกก็จะย่อยสลายเป็นปุ๋ยโดยธรรมชาติจะมีไส้เดือนคอยทำหน้าที่จัดการ ส่วนขยะที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ อบต. จะมีถังขยะประเภทไว้ให้ตามซอย ตามหน้าบ้าน และที่ศาลาประชาคมหมู่บ้านแล้วทาง อบต. ก็จะดำเนินการจัดเก็บไปทิ้ง”

ถังขยะเปียก ภายใน วัดหนองแขง

ทั้งนี้ บ้านหนองแขง ได้มีการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการกำจัดขยะ ในหมู่บ้าน ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี โดยใช้หลัก “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน เข้ามาขับเคลื่อนมีส่วนร่วมด้วยไม่ใช่เพียงแค่ว่า คนในหมู่บ้าน แต่พระสงฆ์ และนักเรียน ต้องดำเนินการด้วยเช่นกัน อีกทั้งได้มีเจ้าหน้าที่ รพ.สต.หนองแขง และ อสม. จะประชาสัมพันธ์รณรงค์ ให้คนในหมู่บ้านช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด สร้างบรรยากาศชุมชน น่าอยู่ ทำให้เกิดสุขภาวะที่ดีทั้งทางกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง

ถังขยะเปียก ภายใน ศูนย์เด็กเล็ก

บ้านสะอาดน่ามอง

บ้านหนองแวง ได้มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับ ธรรมนูญในหมวดสิ่งแวดล้อมดี โดยให้ทุกคนภายในหมู่บ้านช่วยกันดูแล รักษาความสะอาดทั้งบริเวณหน้าบ้าน และโดยรอบบริเวณบ้าน เพื่อให้ สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านน่าอยู่อาศัย น่าเข้ามาท่องเที่ยว ผู้ใดผ่านไป ผ่านมาก็จะสามารถเป็นที่เชยชม อีกทั้งยังทำให้คนในหมู่บ้านใส่ใจ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เกิดจิตสำนึกในการทิ้งขยะที่ถูกต้อง และสามารถ ลดการก่อมลภาวะทางกลิ่นภายในหมู่บ้านได้ด้วย

ทั้งนี้ รพ.สต.หนองแขง มีการจัดโครงการบ้านสะอาด ตำบลหนองแขง ภายใต้กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล สำหรับ บ้านหนองแขง มีจำนวน 2 ครัวเรือน ที่ได้รับการยกย่องให้เป็น บ้านต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมดี

การทำให้บ้านเรือนดูสะอาด เป็นระเบียบสวยงาม เป็นกิจกรรมของการรักษาสุขอนามัยอย่างหนึ่ง และเป็นการลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค เมื่อคนในหมู่บ้านมีระเบียบ ตกแต่งบ้านเรือนให้สวยงาม น่ามอง ภายในครัวเรือนของตนแล้ว ย่อมส่งผลต่อส่วนรวมภายนอก นั่นคือ หมู่บ้าน เพราะถนน รางน้ำ ท่อระบายน้ำ เป็นสมบัติส่วนรวมที่ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดไม่ให้มีขยะเกิดขึ้น ซึ่งหากขาดการดูแลจะนำไปสู่การส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ท่ออุดตัน น้ำเน่าเสีย สภาพแวดล้อมเป็นพิษ และเกิดโรคระบาด จากการทำมีโครงการจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ ทำความสะอาดภายในหมู่บ้าน ทุกเดือน ทำให้สภาพแวดล้อมสวยงามน่าอยู่น่าอาศัย ผู้คนในหมู่บ้านก็เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น มีการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งภายในบ้านและนอกบ้าน เกิดเป็นสังคมสุขภาวะที่ดี

ทั้งนี้ อบต.หนองแวง ได้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้คนในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน มีการจัดการขยะในบ้านและนอกบ้าน เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมให้สังคมน่าอยู่ เป็นมิตรต่อคนในหมู่บ้าน และผู้ที่ผ่านไปมาอีกด้วย

สิ่งแวดล้อมดี หมู่บ้านน่าอยู่

การขับเคลื่อนจังหวัดใสสะอาด อำเภอใสสะอาด ตำบลใสสะอาด ของอำเภอโคกสูง

ครูแดร์สร้างภูมิคุ้มกัน

ครูแดร์ ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบาย การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ท้องถิ่น โดยเข้ามามีบทบาทกับ สถานศึกษาเป็นหลัก เพราะเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่อาจถูกชักชวน ได้ง่าย ทั้งนี้ได้ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมด้วย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน สามารถเข้าใจถึงภัยและโทษ ของยาเสพติด

ดาบตำรวจสุขุม สารศรี ผบ.หมู่ (ป.) และครุตำรวจแดร์ สภ.โคกสูง ที่ได้เข้ามาทำงานในพื้นที่บ้านหนองแวงอยู่เป็นประจำ ได้กล่าวไว้ว่า “สิ่งแวดล้อมดี ก็คือการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน ถ้าเด็กและเยาวชนได้เข้าใจถึงโทษของยาเสพติดแล้วไม่ซื้อไม่ลอง การลักเล็กขโมยน้อยในชุมชนก็ไม่มี เพราะทุกคนก็ทราบดีว่าเป็นความผิด เมื่อสภาพแวดล้อมของสังคมไม่มีสิ่งที่ไม่ดีนำไปสู่สิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนปลอดภัย ครอบครัวอบอุ่น ในฐานะครุแดร์ ทำหน้าที่สุดความสามารถ ในการทำให้เด็กได้รับความรู้ต่าง ๆ เด็กมีภูมิคุ้มกันที่จะสามารถรอดพ้น จากภัยได้ และเสริมสร้างให้พวกเขาทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต เพราะเด็กเหล่านี้คือ กลุ่มเสี่ยง ที่ต้องให้การเอาใจใส่ดูแล”

ไปหาเลาะ เบิ่งเมือง

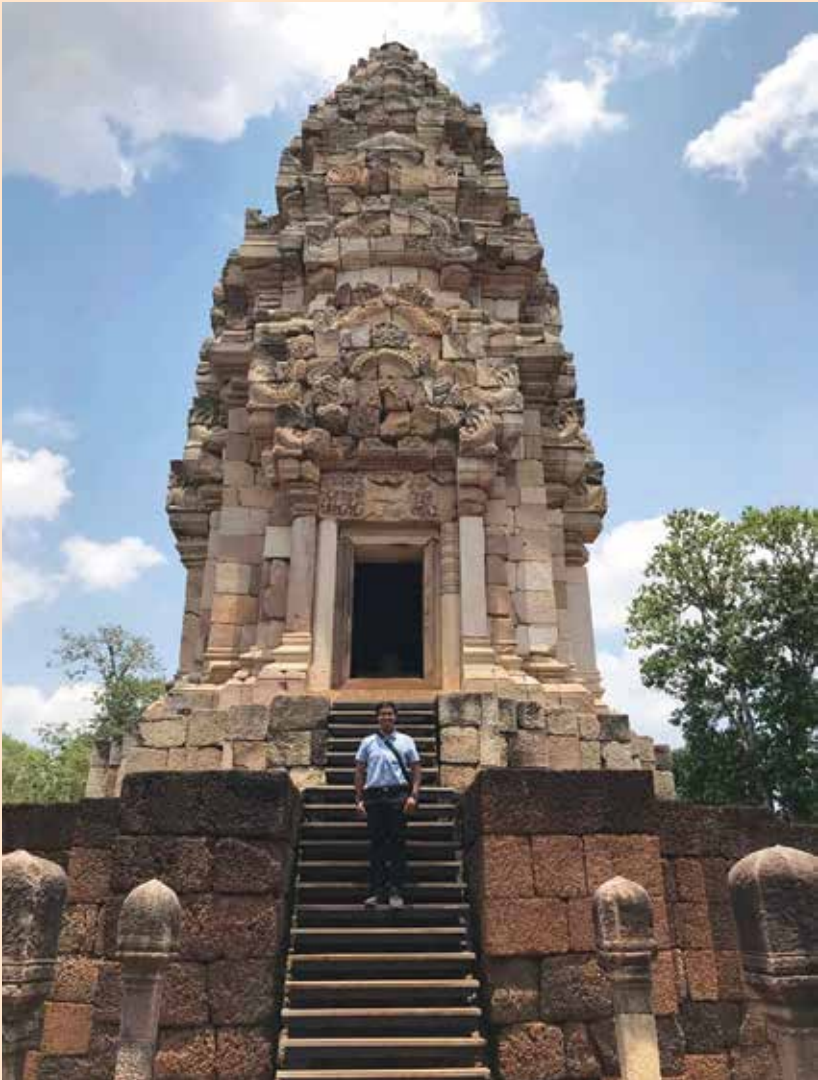
ที่มา : <http://www.qrcode.finearts.go.th/index.php/th/historic-site/hs-sra-kiao/sdokkokthom>

จากการเข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตและเที่ยวชมบ้านหนองแวง หมู่บ้านแห่งประวัติศาสตร์ แวะชมและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของคนในชุมชนเสร็จแล้ว เมื่อมาที่อำเภอโคกสูงสิ่งที่พลาดไม่ได้ คือ การท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์สตึกก็อกรม สำหรับเดือนมีนาคมของทุกปีซึ่งถือได้ว่าเป็นเดือนที่มีความพิเศษ มีการแสดงแสง สี เสียงย้อนประวัติศาสตร์และชมปรากฏการณ์พระอาทิตย์ขึ้นตรงประตูของปราสาท ภายในอุทยานประกอบไปด้วย โบราณสถานสมัยขอมที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงดงมอถล่ม นั่นคือ “ปราสาทสตึกก็อกรม” แหล่งโบราณคดีที่ทรงคุณค่าเป็นศาสนสถานที่สูงขึ้นตามลักษณะศิลปะขอมแบบคลังผสมกับบาปวนในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 16 อีกทั้งได้สำรวจพบหลักศิลาจารึกที่สำคัญสองหลัก ตั้งชื่อว่า “จารึกสตึกก็อกรม” ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ราชวงศ์ขอมเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นภายในยังประกอบไปด้วยอาคารจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP และอาคารจัดแสดงนิทรรศการภาพและห้องชมวีดิทัศน์อีกด้วย

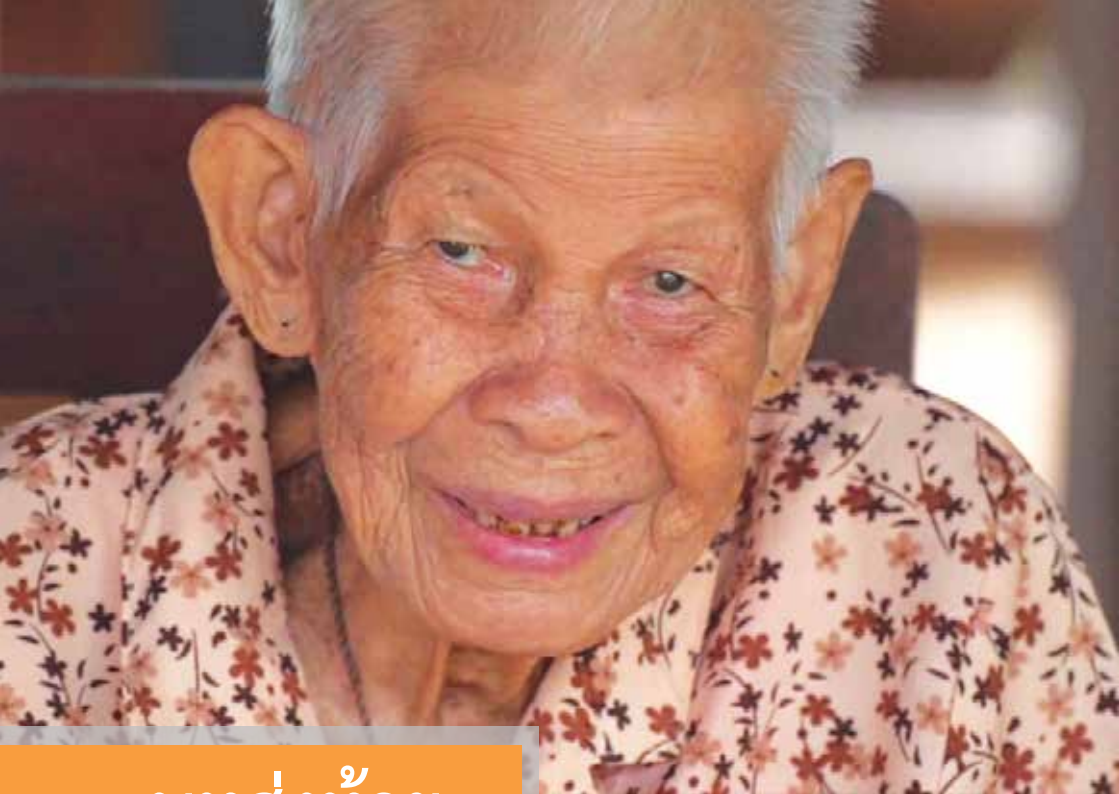

การเดินทางเมื่อออกจากหมู่บ้านผ่านซุ่มประต้วัดหนองแวง ให้เลี้ยวขวา เดินทางต่อไปบนถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 348 (ถนนธนะวิถี) ประมาณ 2 กิโลเมตร เจอสี่แยกโคกไม้้งาม ให้เลี้ยวซ้าย เข้าสู่ถนนทางหลวงชนบท สก.3086 เดินทางตรง ต่อกไปอีก 16 กิโลเมตร ระหว่างทางจะผ่านหมู่บ้านโคกไม้้งาม บ้านดอนน้อยดงยาง บ้านโคกสูง บ้านละลมติม บ้านดอนไร่ฝ้าย เจอจุดผ่านด่านตรวจให้เตรียมชะลอรถ เพื่อเลี้ยวซ้าย เข้าสู่ถนนทางหลวงชนบท สก. 3085 ระหว่างทางจะผ่านหมู่บ้านดอนหลุม บ้านหนองเสม็ด เดินทางตรงต่อไปเจอสามแยก ให้เลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนเทศบาลตำบลโคกสูง ผ่านด่านตรวจ ดชด. จากนั้น ก็จะถึงจุดหมายปลายทาง

สระแก้วเมืองแห่งความสุขด้วยวิถีพอเพียง

จังหวัดสระแก้ว เมืองชายแดนแห่งความสุขและมั่นคง
ถิ่นเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ
เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมั่งคั่ง ยั่งยืน

บทส่งท้าย

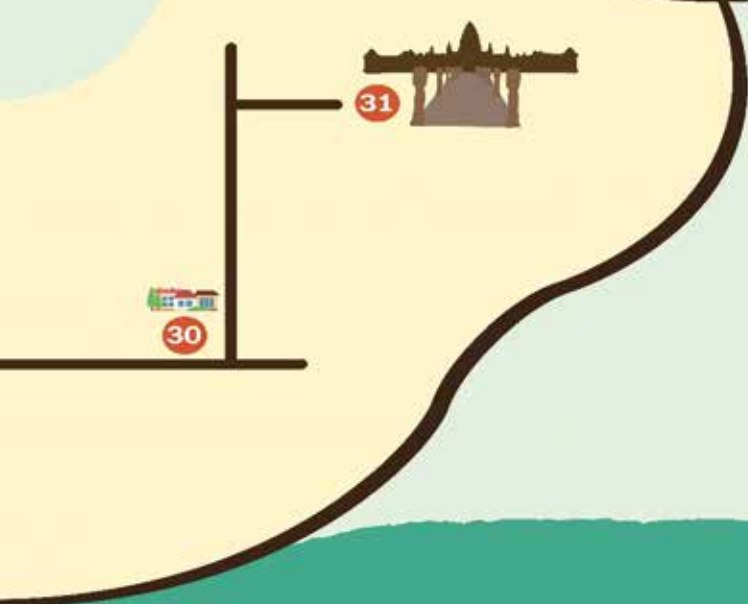
ตลอดระยะเวลาที่ได้ลงพื้นที่ในการถอดบทเรียนร่วมพบปะพูดคุยกับคนในหมู่บ้าน ได้ฟังเรื่องเล่าต่าง ๆ ในอดีตอย่างเพลิดเพลิน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับทางหมู่บ้าน วัด โรงเรียน ทำให้พบว่า หนองแวงคือ “หมู่บ้านแห่งความสุขด้วยวิถีพอเพียง” ที่มีอยู่จริง อยากให้ทุกท่านนำเรื่องราวดี ๆ ของหมู่บ้านไปบอกต่อ และหากมีโอกาสสักครั้งในชีวิตก็อยากจะเชิญชวนให้มาสัมผัสถึงวิถีชีวิตพอเพียง ได้เห็นแววตาของความภาคภูมิใจในภูมิปัญญา แล้วคุณก็จะรู้ว่า คำว่า “หมู่บ้านแห่งความสุข” เป็นเช่นไร

- 15 ท่อผ้า
- 16 ไปรษณีย์บ้านหนองแวง
- 17 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 18 บ้านหนองแวง
- 19 ศาลบ้าน
- 20 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองแวง
- 21 ริมคลองวีรสาร
- 22 สำนักป่าพุทธภูมิโพธิยาตย์
- 23 ที่พักสายตรวจ
- 24 ที่ทำการอบค.หนองแวง
- 25 วัดสุขสำราญ
- หน่วยป้องกันรักษาป่า
- ที่ สก.2 (หนองแวง)

- 26 สีแยกโคกไม้้งาม
- 27 โรงเรียนเทพพระยาวิทยาคม
- 28 สำนักงานเทศบาลตำบลโคกสูง
- 29 ศูนย์ราชการอำเภอโคกสูง
- 30 บ้านคอนไผ่ฝ้าย
- 31 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีดงก่อกรม

“สระแก้วเมืองแห่งความสุข
ภายใต้ 4 ดี วิธีพอเพียง
(Sa Kaeo Happiness Model)”

ผู้จัดทำ กราบขอขอบคุณ และขอบคุณ

พระครูวาปีธรรมจาร (สม ธรรมจาโร) เจ้าอาวาสวัดหนองแขง
พระมะนันส์ ตปสีโล หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติธรรมดงยานาง
นายประพิศ ญาณปัญญา นายอำเภอโคกสูง
นายสมคิด อินตรง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองแขง
นายจำรัส โมนะ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขง
นายทองสา ถาวรสาลี กำนันตำบลหนองแขงและผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1
นายบุญยืน อ่อนอุทัย อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1
นายสมชาย พุทธสอน สารวัตรกำนันตำบลหนองแขง
นายโอสถ พิมพ์แพทย์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง หมู่ที่ 1
นายนริณ พรหมทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองแขง
ดาบตำรวจสุขุม สารศรี ผบ.หมู่ (ป.) และครูตำรวจแดร์ สภ.โคกสูง
นางรัชณี เกิดบุญศรี รกท.ผู้อำนวยการ รพ.สต.หนองแขง
นางภานุมาศ เกิดทอง ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย รพ.สต.หนองแขง
นางอัมพร รุ่งเรือง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน รพ.สต.หนองแขง
นายบุญส่ง ศิริพราหม์ มัคณายกวัดหนองแขง
นางนัฐสิณี พิมพ์แพทย์ ประธาน อสม. หมู่ที่ 1 บ้านหนองแขง
นางทองจันทร์ ฤทธิรงค์ ประชาญ์ชาวบ้านด้านการทอผ้า
นายสมพงษ์ หล่มสัก ประชาญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง
นางบุญเลิศ ทองอาจ สมาชิกในชุมชน หมู่ที่ 1 บ้านหนองแขง

หน่วยงานราชการ คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน และเยาวชน
ในพื้นที่ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน
ช่วยเหลือ แนะนำ และอำนวยความสะดวก และให้ความอนุเคราะห์
ด้านข้อมูลต่าง ๆ

ชายแดนเบื้องบูรพา
ป่างามน้ำตกสวย
มากด้วยรอยอารยธรรมโบราณ
ย่านการค้าไทย-กัมพูชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว
เลขที่ 1177 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเกษม
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 27000
โทรศัพท์ : 037-447-043 โทรสาร : 037-447-111
Website : www.sk.vru.ac.th